

Bruselj, 8.11.2017
COM(2017) 660 final

2017/0294 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o spremembi Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim
plinom**

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2017) 368 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Vzpostavitev integriranega trga plina je temelj projekta EU za vzpostavitev energetske unije. Za notranji trg plina se šteje, da dobro deluje, kadar je omogočen prosti pretok plina med državami članicami, kjer je najbolj potreben ter po poštenih cenah. Delujoč trg plina je osnovni pogoj za izboljšanje zanesljivosti oskrbe s plinom v Uniji. Glede na to, da prenos plina poteka v glavnem preko plinovodov, je medsebojna povezanost plinskih omrežij med državami članicami in nediskriminatoren dostop do navedenih omrežij osnova za učinkovito delovanje trga. Hkrati pa je tudi predpogoj za dobavo plina v izrednih razmerah tako med državami članicami ter s sosednjimi tretjimi državami. EU je v veliki meri odvisna od uvoza plina iz tretjih držav, tako je večja preglednost in konkurenčnost v zvezi s plinovodi iz navedenih držav v interesu EU in njenih odjemalcev plina.

Čeprav pravo EU na splošno velja za teritorialne vode ter izključno ekonomsko cono držav članic EU, pa Direktiva 2009/73/ES¹ (v nadaljnjem besedilu: direktiva o zemeljskem plinu) izrecno ne navaja pravnega okvira za plinovode v tretje države in iz njih. Posledično je bilo po pravni analizi ugotovljeno, da se pravila, ki se uporabljajo za prenosne plinovode, ki povezujejo dve ali več držav članic in spadajo v okvir opredelitve „povezovalnega plinovoda“, ne uporabljajo za takšne plinovode, ki vstopajo v EU. Vendar pa obstaja praksa uporabe temeljnih načel regulativnega okvira, določenega z direktivo o zemeljskem plinu, v povezavi s tretjimi državami, zlasti preko mednarodnih sporazumov v zvezi s plinovodi, ki vstopajo v Evropsko unijo. Šteje se, da je za nedvoumno in skladno opredelitev in določitev regulativnega okvira, ki se bo uporabljal za vse plinovode v tretje države in iz njih, potreben zakonodajni ukrep.

Direktiva o zemeljskem plinu bo s predlaganimi spremembami začela veljati v celoti (kot tudi povezani pravni akti, in sicer uredba o zemeljskem plinu, omrežni kodeksi in smernice, razen če je v navedenih aktih drugače določeno) za plinovode v tretje države in iz njih, vključno z obstoječimi in prihodnjimi plinovodi, do mej pristojnosti EU. To vključuje ustrezne določbe o dostopu tretjih strani, reguliranju tarif, ločevanju lastništva in preglednosti. S spremembami bo možno zaprositi za izzetje od zgoraj navedenih pravil za nove plinovode v tretje države in iz njih v skladu s členom 36 direktive o zemeljskem plinu. V zvezi z obstoječimi plinovodi, ki ne spadajo na področje uporabe člena 36, bodo države članice lahko odobrile odstopanja od uporabe glavnih določb Direktive, v kolikor odstopanja ne bi škodljivo vplivala na konkurenco, učinkovito delovanje trga ali zanesljivost oskrbe v Uniji.

Plinovodi v tretje države in iz njih bi tako bili predmet vsaj dveh različnih regulativnih okvirov. Kadar bi zaradi tega prišlo do pravno zapletenih razmer, bi bil za zagotavljanje skladnega regulativnega okvira za celoten plinovod pogosto ustrezen instrument mednarodni sporazum s tretjo državo ali zadevnimi tretjimi državami. V primeru, da ni takšnega sporazuma, izvetja za novo infrastrukturo ali odstopanja za že delujočo infrastrukturo, lahko plinovod znotraj pristojnosti EU obratuje le v skladu z zahtevami Direktive 2009/73/ES.

• Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

---

¹ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).

S predlogom se pravila, ki se trenutno uporabljajo za plinovode znotraj EU, razširjajo na plinovode v tretje države in iz njih. Kot tak je skladen z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike. Po potrebi so vključena dodatna pojasnila, da bi se upoštevale posebne zahteve v zvezi s tretjimi državami.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Namen predloga je izvesti ključne cilje energetske unije, kakor je opredeljeno v okvirni strategiji za trdno energetske unijo s podnebno politiko, usmerjeno v prihodnost, zlasti na področju energetske varnosti (ker je eden od ključnih dejavnikov energetske varnosti dokončno oblikovanje notranjega trga energije).

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za predlagani ukrep je člen 194 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), ki je utrdil in pojasnil pristojnosti EU na energetske področju. V skladu s členom 194 PDEU so glavni cilji energetske politike EU: zagotoviti delovanje trga energije; zagotoviti zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji; spodbujati energijsko učinkovitost in varčevanje z energijo ter razvijanje novih in obnovljivih virov energije ter spodbujati medsebojno povezovanje energetskih omrežij.

Ta predlog nadgrajuje tudi celovit sklop zakonodajnih aktov, ki so bili sprejeti in posodobljeni v zadnjih dveh desetletjih. Da bi EU vzpostavila notranji trg energije, je med letoma 1996 in 2009 sprejela tri zaporedne zakonodajne svežnje, katerih glavni namen je povezovanje trgov in liberalizacija nacionalnih trgov električne energije in plina. S tem v zvezi bi ta predlog zagotovil, da ni diskriminacije med operaterji in plinovodi v EU in iz nje ter drugimi udeleženci na trgu, za katere se direktiva uporablja v celoti, na primer operaterji plinovodov, ki povezujejo različne države članice ali operaterji prenosnih sistemov znotraj držav članic.

Ta predlog bi zato moral biti obravnavan kot del stalnih prizadevanj pri zagotavljanju povezovanja in učinkovitega delovanja trgov plina v Evropi.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlagane spremembe direktive o zemeljskem plinu so nujne za doseganje cilja integriranega trga plina EU in ga na nacionalni ravni enako učinkovito ni mogoče doseči, saj so nacionalni predpisi preveč razdrobljeni. Iz dokazov je razvidno, da so ločeni nacionalni pristopi privedli do zamud pri vzpostavljanju pravil notranjega trga energije, kar je povzročilo neoptimalne in nezdržljive regulativne ukrepe, nepotrebno podvajanje intervencijskih ukrepov in zamude pri odpravljanju tržnih neučinkovitosti². Poleg tega so zmogljivosti plinovodov v tretje države in iz njih večinoma zadostne, da bi lahko vplivale na notranji trg plina ter na zanesljivost oskrbe v več državah članicah.

- **Sorazmernost**

Predlagana sprememba je strogo usmerjena v to, kar je nujno potrebno, da bi pri vzpostavljanju notranjega trga dosegli potreben napredek, obenem pa državam članicam, nacionalnim regulatorjem in nacionalnim akterjem prepušča ustrezne pristojnosti in odgovornosti. Vključuje možnost odstopanja za obstoječe infrastrukture (npr.: plinovode v

---

² Kot je podrobno določeno v oceni prenovitve zakonodajnih aktov v okviru pobude za zasnovo trga električne energije (predlog Komisije COM(2016)864 final).

tretje države in iz njih, ki so dokončani pred začetkom veljavnosti te direktive), da bi se upoštevale že obstoječe zapletene pravne strukture, ki lahko zahtevajo pristop glede na posamezen primer, v kolikor navedeno odstopanje ne bi škodljivo vplivalo na konkurenco, učinkovito delovanje trga ali zanesljivost oskrbe v Uniji.

- **Izbira instrumenta**

Predlog spreminja direktivo o zemeljskem plinu, ključni element tretjega energetskega svežnja. Izbira akta o spremembi odraža omejen značaj tega predloga.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Vsebina tega predloga je omejena na pojasnjevanje na področjih, kjer se to, kar se v praksi uporablja, razlikuje od veljavnega prava Unije (ali tako pravo ne obstaja). Predlog temelji na ustaljeni praksi. Da bi se kljub vsemu upoštevale obstoječe razmere, ki so nastale zaradi neobstoja izrecnih pravil v trenutnem okviru, države članice lahkoodobrijo odstopanja za obstoječe operativne infrastrukture. Glede na navedeno se šteje, da se sprememba direktive o plinu lahko izvede brez ločenega postopka ocenjevanja.

- **Ocena učinka**

Ta pobuda ne zahteva podrobne ocene učinka, saj predlagane spremembe odražajo prakso uporabe temeljnih načel regulativnega okvira, določenega v direktivi o zemeljskem plinu, v povezavi s tretjimi državami. To dokazuje zlasti dejstvo, da se ta načela odražajo v več mednarodnih sporazumih med državami članicami in tretjimi državami ali med EU in tretjimi državami ter se dosledno uporabljajo pri kopenskih plinovodih v tretje države in iz njih.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Na podlagi predloga se lahko povečajo upravne zahteve, vendar v zelo omejenem obsegu. Glede na to, da bo direktiva o zemeljskem plinu na podlagi sprememb znotraj pristojnosti EU začela veljati v celoti za plinovode v tretje države in iz njih, bo možno tudi, da novi plinovodi v tretje države in iz njih zaprosijo za izvzetje za novo infrastrukturo v skladu s členom 36 direktive o zemeljskem plinu. Zaradi tega se lahko poveča število zahtevkov za izvzetje, kar pomeni zahteve za sodelovanje na upravni ravni s strani nacionalnih regulativnih organov in Komisije pri sprejemanju dodatnih odločitev o izvzetju. Vendar pri tem ne gre za nove obremenitve, ker je to že opredeljena temeljna naloga v okviru tretjega energetskega svežnja (člen 36 direktive o zemeljskem plinu).

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Proračunskih posledic zaradi predlaganih sprememb direktive o zemeljskem plinu ni pričakovati.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Izvedbeni načrti ter ureditve spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo spremljala prenos in izvajanje določb s strani držav članic in drugih akterjev z ukrepom, ki ga bo sprejela, ter bo po potrebi sprejela izvršilne ukrepe. Obstoječi nacionalni regulativni organi in drugi pristojni nacionalni organi bodo zagotovili izvajanje predloga na nacionalni ravni.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Ta predlog opredeljuje natančno področje uporabe direktive o zemeljskem plinu in posledično uredbe o zemeljskem plinu³ za plinovode v tretje države in iz njih do meje pristojnosti EU. To vključuje ustrezne določbe o dostopu tretjih strani, reguliranju tarif, ločevanju lastništva in preglednosti. S predlogom bo možno zaprositi za izvzetje za nove plinovode v tretje države in iz njih v skladu s členom 36 direktive o zemeljskem plinu. Vključuje tudi možnost, da države članice odobrijo odstopanja za obstoječe uvozne infrastrukture, ki že delujejo. Da bi zagotovili skladen pravni okvir za plinovode, ki prečkajo več kot eno državo članico, je treba določiti, katera država članica bi morala sprejeti odločitev o takšnem odstopanju.

---

³ Člen 3(2) se sklicuje na opredelitev iz člena 2 direktive o zemeljskem plinu.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194(2) Pogodbe,
ob upoštevanju predloga Evropske komisije,
po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,
ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁴,
ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁵,
v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,
ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj notranjega trga zemeljskega plina, ki se postopoma vzpostavlja po vsej Uniji od leta 1999, je zagotoviti resnično izbiro vsem potrošnikom v Uniji, bodisi državljanom bodisi podjetjem, nove poslovne priložnosti, konkurenčne cene, učinkovite naložbene signale in višje standarde storitev ter prispevati k zanesljivosti oskrbe in trajnosti.
- (2) Direktiva 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁶ in Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷ sta bili pomemben korak k vzpostavitvi takega notranjega trga zemeljskega plina.
- (3) Ta direktiva si prizadeva odpraviti preostale ovire za dokončno oblikovanje notranjega trga zemeljskega plina zaradi neuporabe tržnih pravil Unije za plinovode v tretje države in iz njih. Spremembe, ki jih uvaja ta direktiva, bodo zagotovile, da se bodo pravila, ki se uporabljajo za prenosne plinovode, ki povezujejo dve ali več držav članic, uporabljala tudi za plinovode v tretje države in iz njih znotraj Unije. S tem bo dosežena usklajenost pravnega okvira v Uniji ter se izognili izkrivljanju konkurence na notranjem trgu energije v Uniji. Povečala se bo tudi preglednost in zagotovila pravna varnost v zvezi z veljavno pravno ureditvijo za udeležence na trgu, zlasti za vlagatelje v plinske infrastrukture in uporabnike omrežja.
- (4) Ob upoštevanju prejšnjega pomanjkanja posebnih predpisov Unije, ki bi se uporabljali za plinovode v tretje države in iz njih, bi morale države članice imeti možnost, da

---

⁴ UL C, , str. .

⁵ UL C, , str. .

⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/55/ES z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom (UL L 176, 15.7.2003, str. 57).

⁷ Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL L 211, 14.8.2009, str. 94).

odobrijo odstopanja od nekaterih določb Direktive 2009/73/ES za take plinovode, ki so dokončani do začetka veljavnosti te direktive. Ustrezni datum za uporabo modelov ločevanja razen ločevanja lastništva bi bilo treba prilagoditi za plinovode v tretje države in iz njih.

- (5) Uporaba Direktive 2009/73/ES za plinovode v tretje države in iz njih ostaja omejena na ozemeljske meje pristojnosti Unije. V zvezi s podvodnimi plinovodi bi jo bilo treba uporabljati v teritorialnih vodah ter izključnih ekonomskih conah držav članic.
- (6) Direktivo 2009/73/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 2009/73/ES se spremeni:

- (1) v členu 2 se točka 17 nadomesti z naslednjim:

„(17) „povezovalni plinovod“ pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje meje med državami članicami ali med državami članicami in tretjimi državami do meje pristojnosti Unije;“

- (2) člen 9 se spremeni:

- (a) prvi pododstavek odstavka 8 se nadomesti z naslednjim:

„8. Država članica se lahko odloči, da ne uporabi odstavka 1:

- (a) če je bil prenosni sistem 3. septembra 2009 v lasti vertikalno integriranega podjetja;
- (b) v zvezi z infrastrukturo v tretjo državo in iz nje med mejo pristojnosti Unije in prvo povezovalno točko z omrežjem Unije, če je bil prenosni sistem [UP: datum sprejetja tega predloga] v lasti vertikalno integriranega podjetja.“

- (b) odstavek 9 se nadomesti z naslednjim:

„9. Če obstaja ureditev, ki zagotavlja večjo dejansko neodvisnost operaterja prenosnega sistema kot določbe poglavja IV, se država članica lahko odloči, da ne uporabi odstavka 1:

- (a) če je bil prenosni sistem 3. septembra 2009 v lasti vertikalno integriranega podjetja;
- (b) v zvezi z infrastrukturo v tretjo državo in iz nje med mejo pristojnosti Unije in prvo povezovalno točko z omrežjem Unije, če je bil prenosni sistem [UL: datum sprejetja tega predloga] v lasti vertikalno integriranega podjetja.“

- (3) v členu 14 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice se lahko odločijo, da ne uporabijo člena 9(1) in imenujejo samostojnega operaterja sistema na predlog lastnika prenosnega sistema.

- (a) če je bil prenosni sistem 3. septembra 2009 v lasti vertikalno integriranega podjetja;
- (b) v zvezi z infrastrukturo v tretjo državo in iz nje med mejo pristojnosti Unije in prvo povezovalno točko z omrežjem Unije, če je bil prenosni sistem [UL: datum sprejetja tega predloga] v lasti vertikalno integriranega podjetja.

Takšno imenovanje mora potrditi Komisija.“

- (3) odstavku 4 člena 34 se doda naslednji tretji stavek:

„Če zadevno omrežje pokriva vsaj ena država članica in vsaj ena tretja država, se zadevne države članice posvetujejo med seboj in z zadevno tretjo državo, da v zvezi z zadevnim omrežjem zagotovijo usklajeno uporabo določb te direktive do meje pristojnosti Unije.“

(4) člen 36 se spremeni:

(a) v odstavku 3 se doda naslednji drugi stavek:

„Kadar je zadevna infrastruktura v pristojnosti države članice in ene (ali več) tretjih držav, se nacionalni regulativni organ pred sprejetjem odločitve posvetuje z ustreznimi organi tretjih držav.“

(b) v drugem pododstavku odstavka 4 se doda drugi stavek:

„Kadar je zadevna infrastruktura v pristojnosti ene ali več tretjih držav, se nacionalni regulativni organi držav članic pred sprejetjem odločitve posvetujejo z ustreznimi organi tretjih držav, da v zvezi z zadevno infrastrukturo zagotovijo usklajeno uporabo določb te direktive do meje pristojnosti Unije.“

(5) v členu 41(1) se točka (c) nadomesti z naslednjim:

(c) sodelovati z regulativnim organom ali organi zadevnih držav članic in Agencijo pri čezmejnih zadevah, ter z ustreznimi organi tretje države, ko gre za infrastrukturo v tretje države in iz njih, da se v zvezi s to infrastrukturo doseže usklajena uporaba določb te direktive do meje pristojnosti Unije;“

(6) v členu 42 se doda naslednji odstavek 6:

„6. Regulativni organi se posvetujejo in sodelujejo z zadevnimi organi tretjih držav v zvezi z delovanjem plinovodov v tretje države in iz njih, da v zvezi z zadevno infrastrukturo zagotovijo usklajeno uporabo določb te direktive do meje pristojnosti Unije.“

(7) v členu 49 se doda naslednji odstavek 9:

V zvezi s plinovodi v tretje države in iz njih, ki so bili dokončani pred [UP: začetek veljavnosti te direktive], se države članice lahko odločijo za odstopanje od členov 9, 10, 11 in 32 ter člena 41(6), (8) in (10) za dele takšnih plinovodov med mejo pristojnosti Unije in prvo povezovalno točko, v kolikor navedeno odstopanje ne bi škodljivo vplivalo na konkurenco ali učinkovito delovanje notranjega trga zemeljskega plina v Uniji ali zanesljivost oskrbe v Uniji.

Odstopanje mora biti časovno omejeno in zanj lahko veljajo pogoji, ki prispevajo k doseganju zgoraj navedenih pogojev.

Kadar je zadevni plinovod v pristojnosti več kot ene države članice, se o odstopanju za plinovod odloči država članica, v pristojnosti katere je prva povezovalna točka.

Države članice objavijo vsako odločitev o odstopanju v skladu s tem odstavkom v roku enega leta po začetku veljavnosti te direktive.“

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do [UP: eno leto po začetku veljavnosti]. Komisiji nemudoma sporočijo besedilo navedenih predpisov.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik